

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 1 5

92. ÅRGANG

16. AUGUST

1 9 8 0

**Biskoper og legfolk
forbereder Synoden**

**De skiltes og gjengiftes
problem**

Alkohol og katolisisme

Paven i Brasil

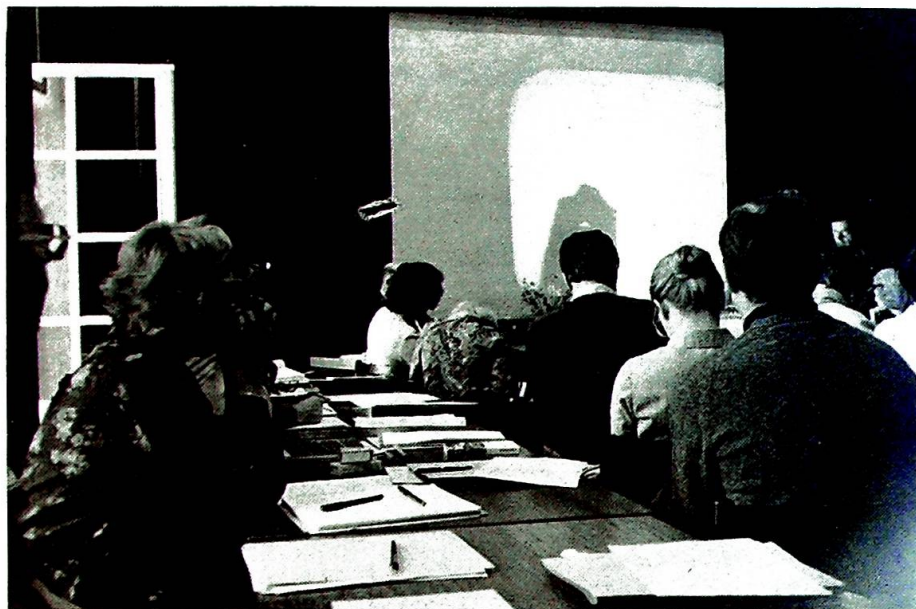
Biskoper og legfolk forbereder Synoden

Forberedelsen til bispesynoden i Roma 1980 er i full gang. Når man snakker om forberedelser til et slikt møte på internasjonalt plan bør man tenke på at saken har flere sider. Det kan være visse tekniske formaliteter, som skal bringes ajour, visse forhold vedrørende massemedia, presse, m.v. Men det viktigste er vel det som bispen skal drøfte.

Det er vanskelig på nåværende tidspunkt nøyere å komme inn på, hvordan de forskjellige drøftelser vil finne sted, hvilke momenter som biskopene i særlig grad finner skal være gjenstand for deres pastorale og teologiske behandling, og hva det er de forskjellige bispekonferanser hver for seg bringer til møtet i Roma.

Imidlertid kan man med utgangspunkt i Synodens hovedtema med forholdsvis stor sikkerhet snakke om hva de nordiske biskoper stort sett har med i bagasjen. Nå er det ikke tale om de nordiske biskoper i plenum, men en representant for Den nordiske katolske bispekonferanse, i dette tilfelle formannen, biskop J. W. Gran, som vil føre forhandlingene på Nordens vegne.

Biskop Gran har materiale med seg til synoden 1980, som ikke alene har vært til behandling hos de nordiske biskoper, men som også har vært overveiet av representanter for de nordiske legfolk. — Allerede siste høst ble de katolske menigheter i Norden oppfordret til på en eller annen måte å drøfte synodens hovedtema, Den kristne families oppgave i verden i dag. Noen steder har det i de lokale legmannsråds regi vært arrangert møter, for eksempel på Mariaholm, hvor man i særlig grad henviste menighetene til å gjennomdrøfte dette viktige tema i dagens katolske debatt. Noen steder er dette skjedd, og flere nordiske menigheter, ikke minst i Norge, har gått til denne oppgave med virkelig alvor og også ut-

Representanter for legfolk i hele Norden lytter med stor interesse.

arbeidet rapporter over vinterens drøftelser vedrørende dette tema.

Den nordiske bispekonferanse har ment, at de overveier Nordens katolikker har kommet frem til bør veie tungt ved drøftelsene biskopene i Roma kommer til å ha med hverandre og med paven, som leder selve bispe-møtet. Man har også under hånden gitt uttrykk for, at det som nordiske katolikker mener, dels vil ha om ikke en revolusjonær, så i alle fall en moderat progressiv virkning på visse sider av disse drøftelsene. Slik at man i hvert fall lytter, og at de forslag man bringer med til Roma ikke helt vil bli «slyttet» eller komme så langt ned på saklisten, at de bare ender som ren formalitet.

Med hjelp fra Ansgars-Werks side innkalte Den nordiske bispekonferanse derfor representanter for nordiske legfolk til et møte i Haus Ohrbeck i Georgsmarienhütte i nærheten av Os-nabrück i dagene 23. juni til den 2. juli for om mulig å finne frem til et forholdsvis representativt uttrykk for nordiske legfolks mening om forskjel-

lige sider ved synodens hovedtema: Den kristne families oppgave i verden i dag.

Det var både et meget inspirerende og et meget utfordrende opplegg. Inspirerende ikke minst fordi man i høy grad kom i kontakt med trosfeller med en helt annen bakgrunn enn den som til daglig omgir en. Et særlig inspirerende miljø kunne man for eksempel oppleve gjennom kontakten med trosfeller fra både Island og Finland. Man ble i hvert fall klar over én ting, nemlig at de nordiske folk, når de vil, har store muligheter for å kunne inspirere og samarbeide med hverandre, og meget tyder på at nettopp folk fra Norden har særlige forutsetninger for å komme frem til resultater og opplegg av varig verdi på flere områder.

Man hadde fra Ansgars-Werks og Den nordiske bispekonferanses side lagt dette møte opp, dels som et kurs i pastoralteologi med et gjennomgående tema, dels som et rådgivende diskusjons- og gruppeopplegg, hvor vesentlige sider av temaet Den kristne families oppgave i verden i dag ble

gjennomgått og drøftet fra flere sider, likesom de enkelte møtedeltagerne hadde rik leilighet til både å sette seg inn i dette tema og personlig komme frem med både utspill og meninger.

Man hadde bedt den tysk-østerrikske pastoralteolog professor dr. Paul Zulehner fra det pastoralteologiske institutt i Passau om å holde en serie forelesninger over ekteskapet, for om mulig å gi en rikere bakgrunn og inspirere til det senere diskusjonsopplegg omkring den kristne familie.

Zulehners forelesninger var av en art, som på mange måter brøt med det tradisjonelle syn på pastoralteologien som disiplin i det hele tatt. For å kunne behandle familieliv og ekteskap ut ifra moderne anskuelser og retningslinjer, må man spørre om det finnes en slik teologi, og om menneskers adferd på disse områder i det hele tatt kan betraktes på bakgrunn av en teologisk metode, slik som det hittil har vært praksis i den katolske kirkes tradisjon. Den moderne pastoralteologi peker i retning av å betrakte mennesket og dets adferd ut fra en (sosio- og/eller) antropologisk synsvinkel på bekostning av den teologiske, hvilket i mange henseender bringer pastoralteologer i den situasjon at de må vurdere om de forsker i en teologi eller en ikke-teologi.

Hvis man velger å betrakte pastoralteologiske problemer ut fra en erkjennelse av at mennesker i uendelig mange henseender blir formet av sine omgivelser, så må man medgi at vi i dag er på vei inn i en situasjon hvor mennesker lever i et inferno av informasjon og påvirkning, hvor den opprinnelige menneskelige intensjon, å leve som et gudskapt vesen, er i fare. — Dette innebærer også, at de institusjoner som forsøker å verne om menneskelige verdier er på vei ut i ødeleggelsen. Hvis man derfor skal betrakte den kristne families situasjon i dag, er det nødvendig grundig å undersøke de forhold som skaper den kristne familie og de forutsetninger de har for å få den kristne familie i dag til å funksjonere.

Zulehner gikk ganske grundig til verks idet han simpelthen oppløste og

Nordiske biskoper og legfolk i samarbeide.

analyserte forutsetningene for familiens tilblivelse. Hvordan oppstår en familie, et ekteskap? — Hva er meningen med det? Og hvordan bør det leves, hvis det skal ha noen verdi? — Det var meget interessante synspunkter, som Paul Zulehner kom frem med her. — Deltakerne ble veldig engasjerte omkring to helt ukonvensjonelle begreper, hvor det ene er bundet i evangeliet og det annet er av ren hedensk opprinnelse: — «Vil du bli gammel sammen med meg?» — «Å leve i freden!» — Disse to momenter behøver ikke noen særlig kommentar, men er ved sitt vesen grunnleggende forutsetninger for at et ekteskap skal kunne fungere og oppfylle sin funksjon.

Det har betydning at skal man behandle ekteskapet og familien sett på bakgrunn av moderne tid og det pluralistisk orienterte menneske, så kommer man ikke utenom to ytterpunkter, nemlig det normerte ekteskap, som det inntil videre normale, og det unormerte, populært kalt papirløse ekteskap. Hvis man betrakter ekteskapet som en avtale mellom to mennesker, må man spørre hvordan man som kristen kan forholde seg til et slikt synspunkt. Til det er å si, at ekteskapets sakramente i sitt vesen er en avtale partene imellom. — Dette at man stiller spørsmålet: «Vil du bli gammel sammen med meg? —» og svaret er ja, inneholder i

seg selv sakramentale elementer. Problemet er så bare, hvordan forholder dette seg til evangeliet og kirkens teologi, og det er der man kommer ut på det åpne hav. Fra å betrakte mennesket ut fra en antropologisk vinkel blir man så tvunget over i kirkens teologi, og den kirkelige praksis, som tradisjonelt er en helt annen, og som ser på mennesket med helt andre briller.

Den katolske kirke er som institusjon helt uinteressert i en antropologisk syn på mennesket og dets problemer. Man møter derfor ofte og har ofte i fortiden møtt et pastoralt syn, som Zulehner kaller pastoralfascisme! Kirkens regler er så og så, fordi evangeliet sier slik. Ekteskapets teologi og den praksis som kirken lærer at ekteskapets funksjon skal ha er fastlagt en gang for alle, og der er ikke noe å diskutere om. Den katolske kirke har ofte lukket øynene for det menneskelige element i ekteskapet, man har knekket det bøydete rør og slukket den rykende tande. Dette kommer tydelig frem i behandlingen av fraskilte/gjengifte katolikker og medkristne, et moment som på denne konferanse kom til et meget personlig uttrykk. Dr. Zulehner trakk likeledes frem synspunkter vedrørende den nåværende og tidligere kirkelige praksis omkring blandings-ekteskaper og det moderne pastoral-

(fort. side 10)

REDAKSJONELT:

Og Gud så...

Og Gud så, at det var godt!» — Mange ganger kan man undres på, hvis det gamle testamente skulle skrives i nåtiden, om forfatteren så ville tro, at skapelsesakten egentlig var så positiv, som den beskrives i Bibelen. Hvis man betrakter tiden og dens hendelser, vil man umiddelbart si at så svært positiv kan man visst ikke si at skapelsen har vært. Det har jo ikke likefrem vært noen suksess, i hvert fall ikke siden mennesket kom til.

På den annen side skal man heller ikke se altfor svart på det hele. Så lenge det finnes mennesker som kan inspirere andre og finne et livsbekreftende innhold i tilværelsen, så MÅ man da trass i alt det dårlige som skjer rundt oss konstatere at det skapende og det livsgivende veier betydelig tyngre enn alt det som virker nedbrytende på det skapte og hele miljøet som omgir mennesket. — Det finnes ennå kvinner som med kjærlighet stryker over håret på den minste, eller med flid roter i jorden for så en vakker dag med glede å oppdage at fra den svarte jord spirer de vakreste blomster opp og eksploderer i solskinnen som en blendende farvesymfoni.

Man kan naturligvis også se litt mere håndfast på tingene. Det finnes den dag i dag heldigvis mennesker som mener noe med den gjerning som de er satt til å utøve. La oss bare ta paven i Roma. Ja snart er det vel ikke så mye Roma man tenker på, i hvert fall synes det å ha underordnet betydning. Heldigvis. Nå har han vært på reise igjen, og det slår en at her ER det altså etterhånden ikke så mye tale om en slags propaganda for pavestolen og katolisismen som ekte interesse for mennesker og deres vilkår. Johannes Paulus valgte denne gang Brasil. Og det man så var ikke så mye de etterhånden mere og mere irriterende protokollhensyn som det at man her ser lederen for verdens største kristne samfunn solidarisere seg med de aller fattigste på hele kloden. Er det egentlig ikke slik at vi her har fått se noe av det riktige, det ekte? La så være at det ennå er lange seremonier og dignitarer både til høyre og til venstre. Vi er dessverre ikke kommet helt av med det ennå. Men det sentrale i det: Er det ikke det Bibelen taler om? Er det ikke en pekepinn til alle oss andre som ikke finner på slikt? Pokes det ikke i retning av fremtiden? Mot en fremtid, hvor det å være kristen er å være solidarisk, å være solidarisk med de som ingen ellers vil være solidarisk med?

Jo, så sannelig: «Og Gud så, at det var godt».

Svend Aage Rasmussen.

Fra Bispedømmet

Forflytninger og tilsetninger m.m.

Jeg ønsker å meddele som følger:

1. Porsgrunn:

PASTOR ANTON TAXT

ble den 2. juni med øyeblikkelig virkning konstituert som sogneprest ved Vår Frue Menighet.

2. Bergen:

PASTOR MICHEL BECKERS

vil fra 1. september igjen være tilsatt som prest ved St. Paul Menighet.

PETER WILHELM HERTMAN OFM

vil fortsatt inneha det formelle ansvar som sogneprest.

PASTOR RUDI KESSELS

løses fra og med 1. september fra sitt verv som kapellan.

3. Oslo:

PASTOR JOSEF PLOCINSKI

har fra 1. september fått innvilget et sabbatsår og løses samtidig fra sitt verv som kapellan ved St. Olav Domkirkemenighet.

PASTOR RUDI KESSELS

vil fra 1. september tiltre som kapellan ved St. Olav Domkirkemenighet.

PATER JO NEVE, S. M..

vil fra 1. oktober bli løst fra sitt verv som sogneprest ved St. Olav Domkirkemenighet og blir fra og med samme dato etterfulgt i denne stilling av

PETER JOSEPH SAROSI, S. J.

4. Drammen:

PATER JOSEPH SAROSI, S. J.

løses per 1. oktober fra sitt verv som sogneprest ved St. Laurentius Menighet.

Ny sogneprest blir fra og med samme dato

PATER ARNE D. FJELD, O. P.

5. Asker og Bærum:

PATER ANTON IVENS, S. M., som av sin Kongregasjon av helsemessige grunner er blitt pålagt å slutte som sogneprest, vil fra og med 1. oktober i år bli fritatt fra dette verv.

PATER JO NEVE S. M.

vil fra og med samme dato overta som sogneprest for Asker og Bærum menighet.

PATER IVENS blir fortsatt boende i patrenes ordenshus på Veståsen.

6. Tønsberg:

PATER JOHAN VAN VUGT, OFM.

vil fra og med 1. oktober i år bli tilsatt som sogneprest ved St. Olav Menighet.

PASTOR G. VRANKEN

vil fra og med samme dato være bosatt i Prestegården, Akersveien 5, Oslo.

PATER TEOFANES NOTENBOOM IN MEMORIAM

Den 6. juni døde, nokså uventet, pater Teofanes Notenboom, i den lille nederlandske by Lichtenvoorde, hvor han hadde sitt virke blant eldre gjennom de siste 10 år.

Selv om det er 25 år siden pater Notenboom reiste fra Norge, har de eldre blant oss ikke glemt ham, rett og slett fordi han var uforglemmelig.

Gjennom de 18 år han virket her i landet, hadde han sitt virkefelt i Urtegangen. Det var i sannhet gode dager for St. Hallvard menighet.

Pater Notenboom var en from og forståelsesfull mann som med fast hånd og et edelt sinnelag kunne lede sin menighet. Han hadde virkelig de egenskaper som folk flest venter seg av en prest. Det er ikke få som med takknemlighet tenker tilbake på denne sanne sønn av den hellige Frans av Assisi, som et fint eksempel, en inspirerende sjelesørger, en god venn for alle som hadde problemer av en eller annen art og en mann med et optimistisk syn på det gode i mennesket. Også hans medbrødre fant i ham en fast støtte for å kunne leve sitt liv som gode prester.

Så inderlig gjerne hadde vi alle sett ham komme på besøk i Norge igjen for å feire sitt 50 års prestejubileum også blant oss. Isteden feiret vi en høytidelig rekviemmesse i St. Hallvard den 13. juni hvor mange av hans venner var tilstede med det brennende ønske at han som alltid prekte fred, måtte ha funnet freden hos sin oppstandne Frelser.

J. C.

PATER BERNHARD STOCKMANN M.S.F.

er avgått ved døden, 87 år gammel.

St. Olav's tidligere redaktør

Pastor

DR. IVAR HANSTEEN KNUDSEN

er avgått ved døden, 68 år gammel.
R.I.P.

Oslo, 15. juni 1980.

JOHN W. GRAN
Biskop

De skiltes og gjengiftes problem

Den katolske kirke har alltid markert seg sterkt i spørsmål vedrørende problemet skilsmisse. De fleste mennesker er klare over at katolikker ikke kan bli skilt og i dagens samfunn understrektes dette moment tydelig som noe veldig rart.

Skilsmisse er en dagligdags ting, i hvert fall på avstand. Man hører om det, man leser om det, og ja, det er jo en ganske naturlig sak. — Bak alt dette skjuler det seg imidlertid ofte store tragedier, veldig menneskelige nederlag, som man sjelden eller aldri tar personlig stilling til. Fordi skilsmisse for en stor del av den siviliserte menneskehet bare blir et akademisk begrep mere eller mindre. Man registrerer, man opplever aldri. Det er godt det er slik, og det er godt at skilsmisenes tall ikke er identiske med antallet av inngåtte ekteskap. Hvis så var tilfelle ville ekteskapet som institusjon være overflødig. Imidlertid er det et faktum, at antallet av ekteskap som erklæres ugyldige er meget høyt. Det er for høyt og det peker på en ustabiliserende tendens i det moderne pluralistiske samfunn. Årsakene til skilsmisser kan være meget forskjellige — et faktum er imidlertid at man må konstatere at skilsmisene er en del av det moderne menneskes hverdag, og det ser ut til at det faktum er vanskelig å endre.

Den romersk katolske kirkes holdning til spørsmålet er både fast, konsekvent og ytterst klar: «Ikke engang dårer behøver å fare vill!» — Her står man altså, og man står der fremdeles anno 1980.

Nå kommer man ikke utenom at skilsmissemuligheten til enhver tid kan være en fare for et ekteskap. I dag er det deg, men i morgen meg. Så nær er man faktisk kommet det. Vi må regne med, at et ekteskap består av menneskelige relasjoner. Vi må regne med, at menneskelige relasjoner i dagens samfunn rekker langt ut over jeg—du-forholdet og bestandig utsettes for et

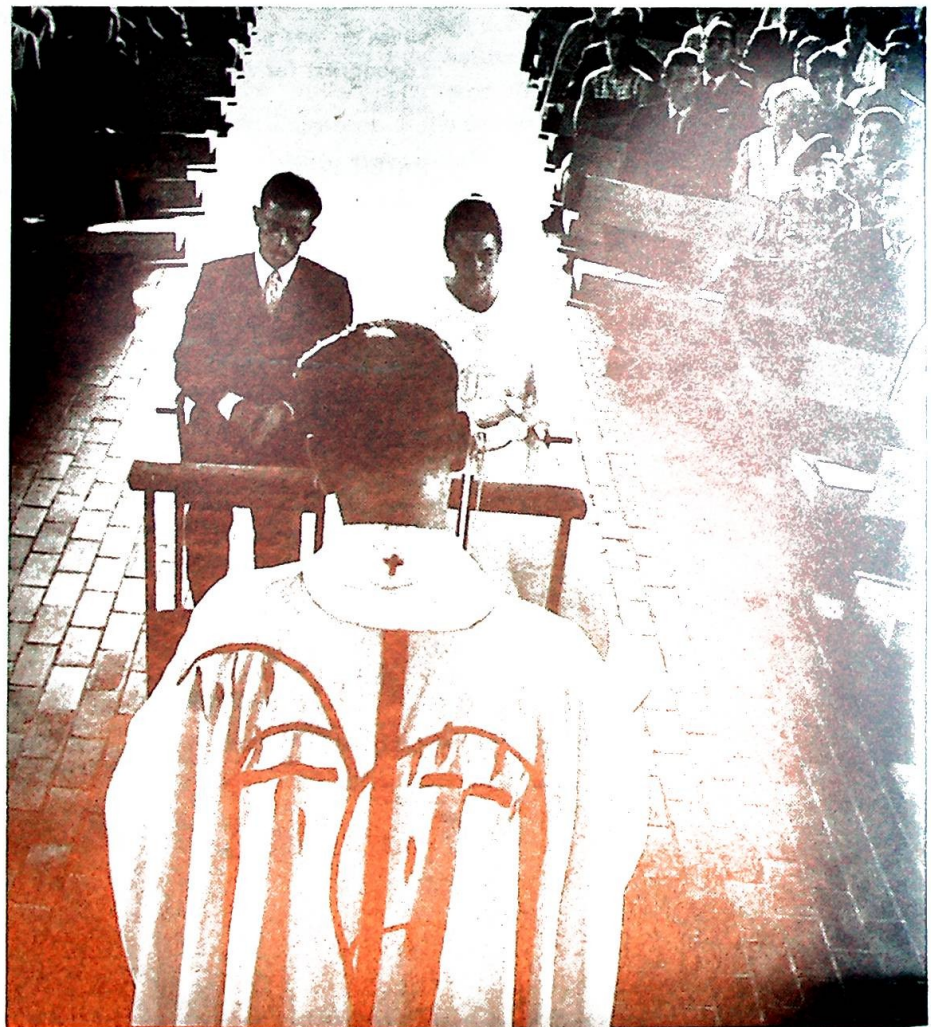
bombardement av informasjon av menneskelig og annen miljømessig påvirkning.

I dette forhold er det som om den katolske kirke ikke befinner seg i den rette dimensjon i forhold til den moderne verden. Før var alt så såre lett, alt var engang fastlagt, så man så å si bare kunne trekke i en slags åndelig-juridisk skuffe, og haps så hadde man et svar på det problem man søkte. Det er ikke slik mere, fordi mennesket og de menneskelige relasjoner har forandret seg og er under stadig forandring.

Selvfølger kan katolikker bli skilt. Det er ingen kunst og har for såvidt aldri vært det. Det er bare det, at kirken alltid — med Bibelen i hånd har kunnet peke på ekteskapets uoppløselighet og hellighet. Men en adskillelse

av ektefellene har alltid vært mulig. Det som har vært problemet, er dels spørsmålet om barna, dels spørsmålet om gjengifte. Så lenge man bare holder seg til skilsmisse som en mulig adskillelse av partene og intet annet, så er det stort sett ikke noe problem. De adskilte ektefellers forhold til kirken og dens nådemidler er helt legalt.

Men skjer det at en eller begge parter ønsker gjengifte oppstår problemer. Det rent ytre forhold er, at man bryter den kirkelige rett. Ved ekteskaps inngåelse har man juridisk forpliktet seg til å leve i ekteskapelig stand, hvilket ut fra den katolske kirkes tankegang egentlig er å befinne seg på et bestemt sted på den kirkelig-hierarkiske samfunnsstige. Sakramentalt sett, eller om man vil, sett ut ifra en evangelisk synsvinkel er forholdet

verre. I det øyeblikk man ønsker gjengifte og den fraskilte annen part stadig er i live bryter man det sakramentale ja-ord! At fraskilte med andre ord på ny akter å inngå ekteskap vil faktisk si at man sier nei til det man engang har lovet. Det er bevisst løgn og derfor synd.

Det er ikke noen hemmelighet at dette problem er et virkelig problem i den moderne verden. Det er et problem som kommer uendelig mange ved og det kommer dem ofte ved på en måte som tilsynelatende kan virke helt fullstendig umenneskelig. Ingen kan imidlertid komme og si, at den katolske kirke ikke har forsøkt å finne frem til en løsning av disse vanskelige problemer, men man ender alltid der hvor Bibelen taler. Det er ennå ikke lyktes ut ifra menneskelig eller teologisk erkjennelse å finne en løsning på disse ting. Det vil man svært ofte få å vite, hvis man oppsøker en prest i et slikt anliggende. Det har han lært, det er en del av hans utdanning og det er kirken synspunkt.

Nå er det jo bare det, at for det første er det mennesker man har med å gjøre, det er Guds skapninger, og det er skapninger som Gud har uendelig stor kjærlighet til. Ingen har rett til, ikke engang en teolog har rett til å avvise et av Guds barn med en akademisk sluttsats, hvor innviklet og vanskelig den enn måtte være å formulere på annen måte. For det annet lever vi altså ikke i 1750, hvor den hellige Alfonsus og andre av de store moralister spekulerte seg frem til løsningen på disse spørsmål. Man kan i menneskelighetens navn ikke være bekjent bare å gå på jakt i de innviklede paragrafer som stammer fra en tid og en tankegang som ikke er vår.

La så være at man ikke kan endre den kirkelige lovgivning. Det kan man forøvrig, og det gjør man også fra tid til annen, men det varer kanskje hundre eller fem hundre år, før man finner en løsning som kan passe for menneskets situasjon i dag, så den vei er ikke farbar, hvis man tenker i progressiv retning. Og hvis det er man ønsker å henge med på lasset, ja så må man altså følge spilllets regler, eller stå

utenfor. Men det finnes faktisk noe som man kan gjøre. Men her kommer man bare til å spille på strenger som er den kirkelige jus aldeles fremmed og heller ikke er noen egentlig løsning i institusjonell forstand, men dog en løsning.

Et faktum er at et par, hvor den ene eller kanskje de begge er fraskilte katolikker som ønsker å inngå ekteskap får svaret, nei. Hårdt og kategorisk. Vi kan ikke gjøre noe, det er ikke noe å spille om! Ofte går man så omveien ad et borgerlig ekteskap. Og det er svært ofte i protest! — Spørsmålet er, om det egentlig ikke er mulig å skape en holdningsendring til alt dette. Vi vet, det ikke er så lett å endre århundregamle vedtekter og regler. Men vi står overfor medmennesker, som meget ofte har lidt et voldsomt nederlag i deres liv ofte uten egen skyld. Spørsmålet er, om det ikke gjennom en større medmenneskelig holdning fra kirken side og i særdeleshet fra visse geistliges side er mulig å slå bro over de vanskelige konflikter som kan oppstå på slikt grunnlag. Når gjengifte kommer i vår kirke er vi så dem som vender ryggen til? Er vi de som er med til å fryse medkristne ut av vår menighet, fordi vi vet at DE har syndet? — Hvem er den prest som nekter et medmenneske sakramentet? Det er et skrekkelig syn, og man må skjule sitt ansikt, når man blir vitne til slikt, å se en trossfelle bli nektet Den hellige kommunion f.eks.

Og hvordan ser MENIGHETEN som sådan på slikt? Finnes det steder i våre bispedømmer, hvor det forekommer at man ser litt rart på de trossfeller som man vet har inngått ulovlig ekteskap eller som man vet om er skilte? — Der skulle det vel være mulig å begynne med en holdningsendring. Den kristne menighet har jo da tross alt ikke den intellektuelle og kirkerettslige belastning i å skulle avgjøre om denne eller hin er akseptert som fullt verdig medlem av den hellige katolske kirke eller ikke. DER må det da være grunnlag for en fellesskaps- og solidaritetsfølelse som slår ut i positiv retning ikke minst på bakgrunn av at *ingen* — totalt *ingen*, vet seg helt sik-

ker med hensyn til *sitt* ekteskap. I morgen kan det være deg!

Kirken er et fellesskap av troende. Men det er et fellesskap hvis ytre rammer på mange hold trenger et mere positivt innhold. Ingen organisme kan leve på paragrafer alene, slett ikke det hus som er bygd av levende stene.

Redemptorist.

St. Olav's redaksjon er av den oppfatning, at dette tema er av stor betydning, og det har flere sider. Vi innbyr derfor til diskusjon og debatt omkring dette. Hvis noen av våre lesere har noe på hjertet ber vi om innlegg helst i artikkelform.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

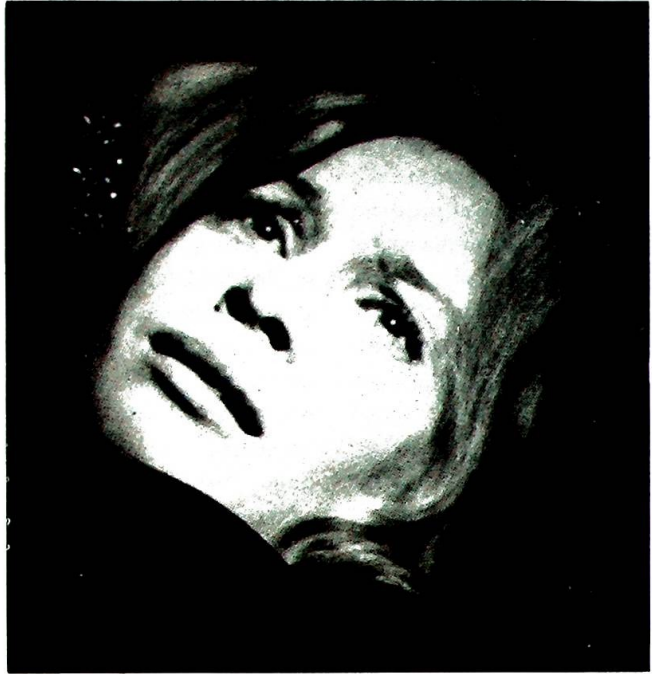
Alkohol og katolisisme

Taler man med ikke-katolikker hender det at man ikke uten fryd kan konstatere, at den katolske kirke blir rost høylydt for sitt «frisinn». — Det kan være på flere områder, selv om man også rynker på nesen av visse synspunkter som tilfeldigvis kommer den «menneskelige frihet» litt for nær. De områder, hvor man bl.a. kan komme ut for at folk roser katolisismen er for eksempel katolikkens holdning til visse sider av livets gleder. Den katolske kirke er liberal på områder som gjelder god mat og drikke, skuespill og underholdning og en god latter osv. Man er livsbekreftende, overbærende og menneskelig.

Dette gjelder ikke minst synet på drikkevaner, synet på vintreets frukter og holdningen til alkohol stort sett. La det så være sagt med det samme, at det er slik. Den katolske kirke har faktisk et positivt syn på livet og på de gaver som Gud har gitt menneskene og gitt dem for at de skal brukes. MEN det er et meget stort *men* her og man tenker ikke over det, men det er god kristen skikk og kirkens lære at *alle* Guds gaver skal forvaltes etter evner og ansvar. Det er også en sak som står fast.

Hvis man så ser på dagens situasjon så tvinges man faktisk på bakgrunn av det som her er sagt til å spørre: Jamen, hva er så den katolske kirkes holdning til de voldsomme alkoholproblemer som snart vokser vårt samfunn over ørene?

Ja, inntil videre har kirken ikke noen offisiell holdning utover at man med stor beklagelse må konstatere at alkoholmisbruket er stigende overalt i den euro-amerikanske verden. Årsakene spiller mindre rolle i denne forbindelse, de kan diskuteres på annet hold. Men hvis man nå sier, at en del av den katolske kirkes oppgave her på jorden er å verne om mennesket, å verne om livet, å peke på det positive i en menneskelig tilværelse, tvinges man så ikke til å tenke seg litt om, når det

pekes på alkoholmisbruket. Nå skal man ikke inn i et pietistisk menneskefiendtlig syn, hvor allting skal være forbudt, og man skal se seg godt om før man tar seg en halvliter, hvis man føler trang til det.

Men et faktum er, at misbruket av alkohol etterhånden er av et slikt omfang at det destruerer mennesker. Alt så simpelthen er medvirkende til å fremme en holdning som er imot livets hensikt og dermed også den katolske kirkes. Modellen med kvinnen som trykker sitt seksmåneders gamle barn inntil seg, eller kanskje i angst og smerte rekker det frem mot sin alkoholisererte og ulykkelige mann som død-drukken lar sine knyttnever hagle nedover henne og barnet er jo egentlig ikke bare en modell, men en realitet på mange hold. Det er selvfølgelig en realitet med mange modifikasjoner, og det er heller ikke sikkert at drukken-skap i sin moderne form nettopp antar en slik form, men den finnes og den finnes mange steder.

Kirken sier at man ikke skal fornekte seg Herrens gaver. Og det skal man selvfølgelig heller ikke. Men den sier

også noe om ansvar overfor både de samme gaver og overfor de medmennes man omgås. For mister mennesket sitt ansvar så mister det sin menneskelighet og så er det destruktivt.

Den katolske kirke har inntil videre ikke offisielt uttalt sitt syn på alkoholmisbruk og kommet med forslag om tiltak som man kanskje kunne tenke på å ta i bruk. Men det er faktisk ikke så lite av et spørsmål om det vil vare lenge, før den blir nødt til å ta et standpunkt også til *det problem*. Mennesker ødelegges, liv utslettes og kirken kan derfor ikke i fremtiden sitte med hendene i fanget. Det må finnes medlemmer innenfor visse kirkelige organisasjoner som ser dette tydelig om enn de ikke likefrem føler problemet på kroppen. Mennesker som føler dette som en menneskelig belastning og som kanskje kunne peke på et kirkelig og ikke minst et felles kristent standpunkt til dette.

Det man må peke på vil naturligvis ikke være noe forbud mot Pils eller noe slikt. Det må være mere i retning av menneskelig holdning, solidaritet og

(Forts. side 11)

Vårt eneste håp

Det kan sikkert sies mye om Johannes Paulus II både på den ene og den annen måte, men at han tar sin oppgave helt alvorlig er hevet over all tvil.

Slik som det britiske katolske magasin Universe kommenterer hans reise til Brasil nylig, slo han et stort hull i alle de offisielle smil og håndtrykk og alle utvendighetene. Alminnelige mennesker i Brasil og øvrigheten også for den saks skyld mente stort sett at et pavelig besøk først og fremst lå på linje med et statsbesøk. Johannes Paulus så åpenbart noe annerledes på det, for midt i alle de formelle ord omfavnet han plutselig Dom Helder Camera med ordene: «De er de fattiges broder». — «Derfor er De også min broder!» Deretter fortsatte han: «Jorden er Guds gave, den er noe han gir til alle mennesker». — Paven understrekte deretter at egentlig har skaperen ikke skapt eller formgitt verden slik at den bare skal utnyttes av de få. — Det var modig gjort. Enhver vet at bak all den strømlinjede fasade ligger det stinkende slumkvarter, hvor medmennesker lever en umenneskelig tilværelse. Man vet også, at Dom Helder Camera *ikke* er særlig godt likt blant de som leder og styrer dette rot av en stat. Marxist, kommunist! Det finnes ikke den etikett som ikke har blitt heftet på ham for å sverte ham som person. Og det blir ropt høyt om at han er representant for demoraliserende krefter i samfunnet fordi han peker på urettferdigheten og fordi han virkelig har forstått prestens rolle i den menneskelige ødemark. Pave Johannes Paulus har

her virkelig satt tingene på sin rette plass og det skal ikke forundre, om det om noen tid lyder røster fra Syd-Amerika, om «ja paven er vel egentlig agent for kommunistene». Måtte det, hvis det kommer på tale, lyde et kraftig NEI fra den øvrige verden. Må verden solidariser seg med pавens forsøk på å solidariser seg med de fattigste blant oss alle. Og må verden også forstå det slik som noen av brasilianerne åpenbart opplevde hans besøk, at han kom til Brasil med budskapet om at det er på høy tid at det er noen som forstår, at den menneskelige lykke og den menneskelige fremtid *også er et spørsmål om fordeling av verdens goder*. Og at overskuddet ikke alene skal være en håndfull smuler som kas-

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

tes ut til fuglene, men må være **RETTFERDIGHET** fremfor alt. Johannes Paulus II har pekt på dette ikke bare én gang, men mange ganger. Som brasilianerne sa det: «Du er vårt eneste håp!»

PATRIARK MAR IGNATIUS YAKOUB III DØD

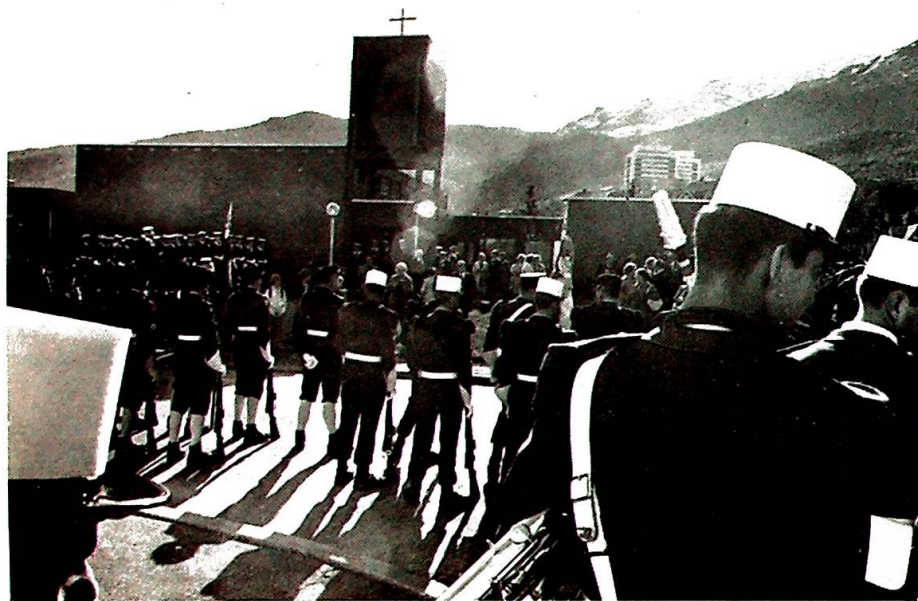
Den syrisk-ortodokse kirkes overhode, patriark Mar Ognatius Yakoub III, døde i slutten av juni i Damaskus, 68 år gammel.

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Leppen - Bryggen 5 - Telefon (05) 21 14 82

BERGEN

Invasjon i Narvik

Til den stilfulle markering av dagen, da de allierte gjenerobret byen for 40 år siden, bidro også en høytidelig messe om fred i verden. Kirken og menighets-salen, hvor en også kunne følge messen ved hjelp av høyttalere, kunne ikke ta imot alle våre gjester som besto hovedsakelig av franske veteraner med familier. Seks prester selebrerte en høymesse om en sann og rettferdig fred i denne verden. En benediktiner-abbet var hovedselebrant og i sin preken viste han til Herrens ord til oss om ikke å være redd. De mange besøkere av messen deltok aktivt i sang og bønn. Før messen paraderte et æreskompani foran kirken. Det var jannevakter og flaggborg. Den franske minister for veteransaker og sjefen for det franske sjøforsvaret var blant gjestene. Vi kan ikke nok be om verdens fred og vi må huske på at denne fred bygger på rettferd og sannhet.

Biskoper og legfolk . . .

(Forts. fra s. 3.)

teologiske syn på interkulturelle ekteskaper.

Møtets annet moment var deltaker-nes diskusjon omkring alt dette. Dette avsnitt ble ledet av Erwin Bischofsberger S. J. fra Stockholm. Det var her meningen at man in plenum såvel som gruppevis skulle forsøke å finne frem

Vennligst send dine brukte frimerker til:

FRANZISKANERMISSIONEN,
HASSLERSTR. 11,
D-7900 ULM/DONAU,
VEST-TYSKLAND.

til vesentlige sider ved konferansens tema, som man som representanter for det katolske kristenfolk i Norden kunne tenke seg å få belyst ved den kommende synode i Roma.

Det skal ingen hemmelighet være, at bølgene til tider gikk nokså høyt. Legfolks mere moderate syn på visse praktiske forhold i ekteskap og familie kontra visse geistliges mere konservative holdning. Det man i gruppene fant frem til å foreslå til videre behandling kan stort sett samles under følgende punkter:

Etterlysningen av en evangelisk orientert teologi omkring ekteskapet som frelsesinstitusjon. Kjærlighet fører til seksualitet som igjen kan føre til fruktbarhet. Når er ekteskapet et

NYTT OM LIKKLEDET I TORINO

Et nytt indisium for likkleDET i Torino's ekthet (det viser avtrykket av en korsfestet jøde, som hevdes å være Kristus) har professor Francis Filas fra Loyola-universitetet i Chicago lagt frem nylig. Avtrykket viser to penge-stykker som er lagt over likets øyelokk. Den mynten som ligger over det høyre øye kan være en mynt av en type som var i omløp i Palestina rundt Kristi korsfestelse.

sakramente? (Når presten har sagt amen? eller når ektefolkene har sagt ja?) Hvilke kriterier for den ekteskapelige sakramentalitet må egentlig være til stede, eller når begynner ekteskapet?

Barne- og ungdomskatekese. Seksualundervisning som sikter på ekteskapet og familieinstitusjonen. Ekteskapsforberedelse og ekteskapsveiledning både under positive forhold og i krisesituasjoner.

De skilte og gjengiftes forhold. Hvem og hvor kan man motta sakramentene? Kan prester anbefale skilsmisse?

Blandingsekteskaper — Barneoppdragelse. Kan den ikke-katolske part motta sakramentene og under hvilke omstendigheter?

Familieplanlegning, bl.a. med henblikk på både lokale og globale befolkningsspørsmål. De preventive metoder også på grunnlag av ektefolkens ulike oppfattelser av bruken. De barnløse ekteskaper, herunder spørsmålet om adopsjon eller mulighet for å sette egne barn i verden ved hjelp av tekniske inngrep.

De sosialpolitiske aspekter. Hvilken rolle har hhv. mannen eller kvinnen i samfunn og kirke. Kirkens innflytelse på den reproduktive utvikling. Kirkens familiepolitiske innvirkning på samfunnet. Utvidelse av kjernefamilien.

Videre kunne man tenke seg å få opplyst en hel del spørsmål omkring Den nordiske bispekonferanses selvstendighet i visse spørsmål, omkring den kirkelige rettspraksis i ekteskapsaker; de gifte diakoner som en mulig

impuls for det kristne ekteskap og den kristne familie. Prestenes viderutdanning i ekteskaps- og familiespørsmål.

Dette var hva *legfolket* kunne tenke seg å få rede på, når biskopene nå skal samles til Synoden. Det er i øyeblikket for tidlig å komme frem med, hva Den nordiske bispekonferanse beslutter seg til å be sin formann om å komme frem med ved dette møtet. Det er jo klart, at et område som Norden ikke kan komme frem med for detaljerte formuleringer, her må tales i sammenheng og det må tales med kraft og overbevisning, men biskop Gran understrekes at han mener at de tanker og idéer som nordiske katolske legfolk vil støtte biskopene i Roma med, vil være positive innslag i den kommende debatt. Hvordan så Den katolske kirkes stilling og offisielle mening og holdning til temaet Den kristne families oppgave i verden i dag skal formuleres og uttrykkes, blir så i siste instans pavenes oppgave å ta stilling til.

Svend Aage Rasmussen.

Alkohol og katolisisme...

(Forts. fra side 8.)

ansvarsfølelse. En katolsk holdning må i første rekke være preget av barmhjertigheten overfor de ulykkelige, den må være preget av å ta medmennesket ved hånden og peke på de ulemper som menneskelivet *kan* medføre. Og her spiller alkoholen en betydelig rolle. Hvis det er slik at man i fremtiden må regne med et øket negativt alkoholforbruk, *tvinges* også den katolske kirke til å ta et standpunkt her. Og det må skje på internasjonalt plan!

Skal morgendagens katolisisme være alkoholfri? Det er ikke spørsmålet, og det er tøv å stille det. Men morgendagens katolisisme skal være livsbekreftende, ellers er den like så destruktiv som de krefter som forsøker å undergrave dens grunnvold.

C.S.s.R.

DIPLOMATISKE FORBINDELSER ZIMBABWE—VATIKANET

Den afrikanske republikk Zimbabwe og Vatikanet har besluttet å opprette diplomatiske forbindelser. Zimbabwe kommer til å åpne en ambassade i Rom, og Vatikanet et apostolisk nuntiat i Salisbury.

VATIKANET OFFENTLIGGJØR NYE HEMMELIGE DOKUMENTER FRA KRIGSÅRENE

Vatikanets offentliggjøring av alle akter og dokumenter i forbindelse med den andre verdenskrig er i og med offentliggjøringen av bind 10 av dokumentserien sluttført i juni. Pave Paul VI besluttet i 1965 å åpne de hemmelige arkiver, som under normale omstendigheter ville vært sperret frem til slutten av århundredet. Foranledningen var de heftige angrep på kirkens rolle under krigen, særlig i forbindelse med jødeforfølgelsene, som oppstod tidlig på 60-tallet

De nå kjente dokumenter avdekker en hektisk diplomatisk aktivitet bak kulissene til hjelp for krigens ofre. Spesielt i Slovakia, Ungarn og i Romania kunne de vaticanske anstrengelser for de forfulgte registrere resultater.

I takt med offentliggjøringen av disse dokumenter, er den skarpe kritikk av Vatikanets rolle under krigen stilnet hen. I bind 10 kastes lys over Vatikanet og krigens ofre fra 1944 til 1945, bl.a. over skytingen av 334 gisler i Fosse Adriatine ved Roma i mars 1944. Vatikanets passivitet her var bakgrunnen for en fantasifull film fra 1973. Det går frem av de nå fremlagte dokumenter at Vatikanet var utilstrekkelig informert om Gestapos planer, og dermed ikke kunne intervenere i tide.

EDVARDSEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

UTSKIFTNINGER I VATIKANET

Som en følge av Kardinal Pignedolis død tidligere i sommer, og at ytterligere tre kuriekardinaler har nådd aldersgrensen, har paven nybesatt flere viktige poster i kurien.

Kongregasjonen for de orientalske katolske kirker, som før ble ledet av den franske kardinal Philippe (75), er nå overtatt av polakken kardinal Rubin (62). Kongregasjonen for Helligkårelser overtas av italieneren kardinal Palladini (68), etter italienske kardinal Bafale. Etter avdøde kardinal Pignedoli, overtar sekretariatet for de ikke-kristne av den belgiske erkebiskop Jadot (50), som inntil nå har vært Vatikanets apostoliske delegat i Washington. Og etter Wiens Kardinal König, overtar Paris' hjelpebiskop Poupard (50) sekretariatet for de ikke-troende.

Stor spenning knytter seg til Troskongregasjonen, en av de viktigste kurieorganene. Dens leder, kardinal Seper fra Jugoslavia, forventes å gå av med pensjon med det første. På listen over mulige etterfølgere skal Münchens kardinal Ratzinger stå, men også teologer fra den tredje verden blir nevnt som mulige kandidater.

NYTT KATOLSK NYHETSAGENTUR

Et nytt katolsk nyhetsagentur blir i disse dager grunnlagt i India. Det nye agenturet er hindi-språklig.

LAISERINGER SNART MULIGE IGJEN

Paven akter å åpne for muligheten å bli laisert (dvs. at prester kan få trekke seg tilbake fra sine prestelige plikter og oppgaver), hevder Norman St. John-Stevas, britisk kulturminister og leder for Underhuset. Katolikken St. John-Stevas var nylig mottatt i privataudiens hos paven. Paven skal ha sagt at laiseringsprosessene ble stanset foreløpig, fordi prosedyren måtte gjennomgås og revideres av Vatikanet. Paven hadde understreket de pastorale problemer som melder seg ved en laisering, og mente at laiseringsprosedyren i de senere år hadde blitt altfor juridisk preget.

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

SJEFREDAKTØR FOR UNGARSK NYHETSBYRÅ AVSATT

Sjefsredaktør Laszlo Markus for det ungarske katolske nyhetsbyrå Magyar Kurir er nylig blitt avsatt. Beslutningen er ifølge godt informerte kilder et resultat av sterkt statlig press mot Ungarns katolske bispekonferanse. Magyar Kurir er det eneste katolske nyhetsbyrå bak jernteppet. Sjefsredaktør Markus hadde forsøkt å utnytte byråets begrensede virkefelt maksimalt. Gjentatte ganger er han blitt skarpt kritisert for sin bruk av vaticanets kilder og vestlige katolske nyhetstjenester i sitt arbeid. Kretser i Vatikanet betrakter presset mot Magyar Kurir som et fornyet fremstøt fra de kommunistiske myndigheter for å stramme inn for den katolske kirke i landet.

KARDINAL STØTTER STREIKENDE I SØR-AFRIKA

Erkebiskopen av Cape Town, kardinal Owen McCann, har i en erklæring som ble lest opp i alle katolske kirker i Kapprovinsen støttet de svarte arbeidere som streiker i kjøttbehandlingindustrien i området. På grunn av denne streiken er 800 svarte arbeidere nylig blitt oppsagt. De streikende, som støttes av en stor del av Kapprovinsens svarte og fargede, krever at deres fagforening anerkjennes av arbeidsgiverne.

I Durban har 6000 tekstilarbeidere sluttet seg til streiken. Samtidig boikotter tusener av svarte, fargede og indiske elever skolene i hele landet.

PAVEN TIL CHILE I 1981?

Paven planlegger en reise til Chile i slutten av 1981, forutsatt at konflikten mellom Argentina og Chile om Beaglekanalen da er bilagt, opplyste nylig biskop Eladio Vicuna Aranguiz av Puerto Montt i Sør-Chile. Vatikanet har i drøyt et år meglet mellom de to land i striden om tre øyer ved kontinentets sørspiss, og konflikten skal nå snart være bragt ut av verden, ifølge biskop Vicuna.

VIETNAMESISKE BISKOPER BESØKER UNGARN

En delegasjon vietnamsiske katolske biskoper under ledelse av Hanoi kardinal Trinh Van Can oppholder seg for tiden i Budapest. Ifølge et offisielt kommu-

nike vil vietnameserne studere kirkens stilling i Ungarn.

KATHOLIKENTAGE I BERLIN

De vesttyske katolikkens storstevne Katholikentage fant i år sted i Vest-Berlin. Deltagelsen var rekordstor med ca. 100 000 tilreisende, derav 70% under 30 år. Neste Katholikentage blir i 1982 i Düsseldorf.

VATIKANET BANKEROTT OM FEM ÅR?

Dersom situasjonen ikke endrer seg betraktelig, kommer Vatikanet til å være bankerott om fem år, mener eksperter som har sett på Vatikanets finanser for den engelske avis "the Sunday Times". Vatikanets underskudd i 1979 ble over 98 millioner kroner, 30% mer en Vatikanet selv anslå i november ifjor (74 millioner). I år beregnes underskuddet å bli 124 millioner. Grunnen til den betenkelige situasjon, er ifølge Sunday Times ikke bare sviktende inntekter, men dårlig forvaltning. Tre organer i Vatikanet steller med finanser, og den venstre hånd vet ikke hva den høyre gjør.

En faktor som kan vende situasjonen til det bedre, er den såkalte peterspenningen, en kollekt som opptas i de rike katolske områder i hele verden. Under pave Paul VI var denne kollekt skrumpet inn til 13 mill. NKr, men skal igjen være stigende. Uoffisielle beregninger går ut på at kollekten i 1979 innbragte 88 mill. NKr.

KROATISK PREST DØMT

Selv om kirken i Jugoslavia i sammenligning med situasjonen i andre øststater har relativt gode betingelser, kommer det også der periodevis til alvorlige overgrep i forskjellige distrikter. Et eksempel er fengslingen av Valentin Halic, sogneprest i Cadjavica i Kroatias slovenske landsdel. Han hadde nemlig i et leserbrev i den katolske kirkeavis «Glas Konzila» pekt på overgrep mot prester, kirker og prestegårder i Slovenia.

Rutinemessig ble innbrudd forøvd mot kirker og prestegårder i området og krusifikser og statuer ødelagt. I byen Slatina blir vinduene i prestegården stadig knust - og det helt siden siste verdenskrig. To prester er i den senere tid blitt overfalt og skadet, den ene livsfarlig.

Til tross for at disse overgrepene var anmeldt til politiet, ble Halic stilt for retten for å ha spredt løgner. De åtte måneders fengsel han først ble dømt til, ble imidlertid redusert til fem måneder av en appellrett, som også lot anklagen om usannferdighet falle, og istedet fant ham skyldig i bevisst å ville anstifte uro med sin ondsinnede kritikk.

VIETNAMS BISKOPER SLUTTER SEG SAMMEN

Vietnams katolske biskoper har nylig kunnet treffe hverandre på et felles møte i Hanoi, og har opprettet en bispekonferanse. Leder for det 32 biskoper sterke gremium ble Hanoi kardinal Trinh Van Can. At det var mulig for de vietnamsiske biskoper å organisere seg, innebærer en viktig utvikling og forbedring i forholdet mellom kike og stat.

UNGARSK BISKOPER OPPRETTER PRESSEBYRÅ

De ungarske biskoper har besluttet å opprette et pressebyrå. Sjefsredaktøren for det katolske ukebladet Uj Ember er utnevnt til leder for byrået. Byrået skal koordinere kirkelige informasjon i Ungarn, og dessuten spre opplysninger om Ungarns kirkelige liv i utlandet.

Den tidligere sjef for det katolske nyhetsbyrå Magyar Kurir ble pensjonert av biskopene. Spekulasjoner i vest om at beslutningen skjedde under politisk press, er avvist av biskopenes talsmann, biskop Cserhati (Pecs). Magyar Kurirs nye leder er en Dr. Janos Gojak, prest fra bispedømmet Pecs.

FRANSK OPPROP MOT VOKSENDE RASISME

Kardinal Roger Etchegaray, erkebiskop i Marseille og president for den franske bispekonferanse, har i et kommunike til alle landets troende oppfordret til kamp mot den voksende rasisme som man har registret i Frankrike i den senere tid.

WARSAWA FAR NYTT PRESTESMINAR

Etter å ha søkt om byggetillatelse i over 30 år, har nå erkebispedømmet Warszawa fått lov til å bygge et nytt presteseminar. Det nåværende seminar er altfor lite til å huse det store antall søkere - for tiden har bispedømmet 250 kandidater.

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen a/s
Ullevålvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt

Egen parkeringsplass

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lord.: 19.00 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	(eng)	11.00
<i>St. Hallvard kirke, Frans' skanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83</i>		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71</i>		9.00 18.30	11.00
<i>Vår Frue Villars kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21</i>		9.00	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>		9.00	11.00
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke, lord.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209</i>	sønd.: 8.00		11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke, lord.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10</i>	sønd.: 11.00		
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sønd.: 9.30		
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>		19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke, lord.: 18.00 Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19</i>	sønd.: 8.30	10.30	
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438</i>		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168</i>		9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke, lord.: 18.00 Torvg. 113, tlf. 23 751</i>	sønd.: 11.00		
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195</i>			11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381</i>		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225</i>	lord.: 18.00 sønd.: 11.00		
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken, lord.: 18.00 Wedemansgate 3 A, tlf. 52 550</i>	sønd.: 10.00		
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85</i>		9.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038</i>		—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793</i>	lord.: 18.00		11.00
STABEKK: <i>Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35</i>	8.30 19.00		10.45
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>		9.15	10.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke, lord.: 17.00 Dronningens gt. 8, tlf. 25 534</i>	sønd.: 8.30 9.30		11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949</i>			11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell, Finne, tlf. 12 510</i>		Efter avtale	
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2, Biskopen og prestegården, tlf. 21 214</i>	8.45 19.00		11.00
<i>St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670</i>		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779</i>			11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29</i>			11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467</i>			11.00
ALESUND: <i>Vår Frue kirke, Nørvæsend, tlf. 37 558</i>	lord.: 17.00 sønd.: 8.30		11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Storgt. 9A, Sogneprestens tlf. 84 277</i>	lord.: 18.00 sønd.: 11.00		
<i>St. Elisabethstrene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487</i>	sønd.: 8.00		—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783</i>		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447</i>		19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501</i>	lord.: 15.00 sønd.: 10.30		
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82</i>			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsens kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072</i>		Efter avtale	

GUDSTJENESTENE I TRONDHEIM KL. 9.00 OG 11.00 SØNDAGER.

Vatikanradioens utsendelser på NORSK/dansk er hver mandag klokken 20.15 norsk sommertid og høres best på 31 og 25 m kortbølge eller 9645 henholdsvis 11715 kz.

NICARAGUAS BISKOPER OPPFORDRER PRESTER TIL Å TREKKE SEG UT AV POLITIKKEN

Nicaraguas biskoper har nylig oppfordret de prester som innehar posisjoner i regjeringen til å trekke seg tilbake og overlate sine poster til legfolk. I sin begrunnelse peker biskopene på at den spente situasjon etter borgerkrigens slutt nå har gitt seg, og at de politisk engasjerte prester derfor trygt kan vende tilbake til sine prestelige oppgaver, og slippe til engasjerte kristne i deres poster. En talsmann for biskopene gjorde det klart at de impliserte prester burde ta den tid de trengte til å finne egnede etterforskere før de trådte tilbake.

En mengde nicaraguanske prester har posisjoner i det sandinistiske styre som etablerte seg etter Somoza-regimets fall i juli 1979. Det er fremfor alt utenriksministeren, pater Miguel D'Escoto; kulturministeren, Ernesto Cardenal SJ, som leder alfabetiseringskampanjen. Tre andre prester har viktige rådgivende funksjoner i regjeringen.

De nicaraguanske biskopers forhold til regjeringen er i hovedsak meget godt. Biskopenes appell til prestene begrunnes mer ut fra situasjonen i landet, og kirkens lære om prestens rolle. Biskopene pekte på nødvendigheten av at det kristne legfolk sterker måtte engasjere seg i gjenoppbyggingen av landet etter borgerkrigen, og minnet om at den klerikale innflytelse i Latin-Amerika ofte hadde vanskeliggjort legfolkets ansvarsfylte medvirken i den politiske, sosiale og kulturelle prosess. Biskoper og prester bør normalt ikke la seg forvikle i partipolitikk, men heller arbeide for å bevisstgjøre det kristne legfolk om deres politiske ansvar. Presteskapet kan ikke tillate seg å la seg identifisere med en bestemt regjering eller et bestemt politisk system. Biskopene pekte i den forbindelse på pave Johannes Paul II's ord ved åpningen av Pueblakonferansen i Mexico i 1979 om at prestenes fremste oppgave er å være prester, — ikke sosiale eller politiske ledere.

I den senere tid har prester engasjert i partipolitikk også i andre land fått beskjed om å avvike sitt engasjement. Det gjelder bl.a. prester i USA og i Italia. I Spania er en god del prester engasjert i forskjellige sosialistiske partier i viktige posisjoner, og bl.a. i Frankrike og Portugal er prester politisk engasjert på et lavere plan.

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

VATIKANETS AVIS NEKTES INNFØRT I POLEN

Vatikanets avis L'Osservatore er begynte å utkomme på polsk, og nummer en ble tillatt innført og solgt i Polen. Meget overraskende ble imidlertid nummer to, som kom to uke deretter, nekter innført. For tiden forhandler Vatikanet med de polske myndigheter om å få spre avisen i Polen. Det antydes fra Rom at en mulig kompromissløsning på problemet, er at den polske utgave kun bringer pavens taler, men utelater å inkludere hyrdebrev o.l. fra polske biskoper.

COLOMBIANSKE BISKOPER MOT STERILISERINGSKAMPANJE

Regjeringens kampanje for sterilisering betegnet nylig colombianske biskoper som et «uverdigg attentat mot den menneskelige persons integritet». Særlig tre biskoper, erkebiskop Jose Pimiento Rodriguez av Manizalis, biskop Datria Castrillon Hoyes av Pereira og biskop Libardo Ramirez Gomez av Armenia, har engasjert seg sterk i motstanden mot steriliseringskampanjen, som for tiden brer seg, spesielt i landområdene.

DE IRSKE PRESBYTERIANERE UT AV KIRKENES VERDENSRÅD

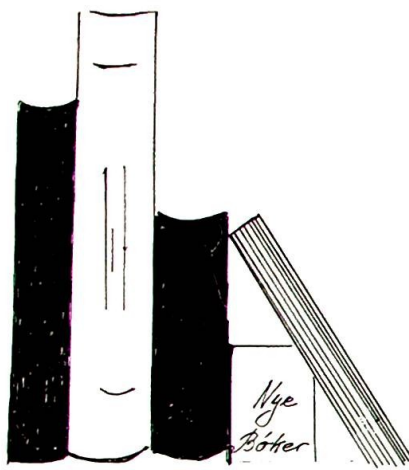
Irlands innflytelsesrikste protestantiske kirke, den 400.000 medlemmer sterke presbyterianske kirke, har besluttet å tre ut av Kirkenes Verdensråd. Sist gang en kirke forlot rådet, var for to år siden, da de sørafrikanske reformerte gikk ut. Frelsesarmeen og den tyske landeskirken i Schamburg-Lippe har suspendert sine medlemskap. De irske presbyterianere begrunner sin beslutning med at Kirkenes Verdensråd ikke lenger står på reformasjonens grunn, man støtter seg «ikke lenger til Skriften, men til en gjensidig isolering av sannhet og vranglære».

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

Et liv i fellesskap

Dietrich Bonhoeffer er ikke ukjent for norske lesere. Vi har tidligere hatt anledning til å stifte bekjentskap med den tyske lutherske teologen gjennom to bøker, «Lydighetens vei» og «Motstand og hengivelse». Særlig den siste er gripende lesning. Den inneholder hans brev fra fengslet hvor han var innesperret for motstand mot nasismen. Like før krigens slutt i 1945 ble han henrettet, 39 år gammel.

Den foreliggende bok inneholder to skrifter, «Et liv i fellesskap» og «Bibelens bønnebok». De har begge sin bakgrunn i de erfaringer Bonhoeffer hadde gjort som rektor ved et av prekeneseminarene som den tyske Bekjennelseskirken drev i 1930-årene for å dyktiggjøre teologiske kandidater til prestetjeneste i en oppbruddstid. Disse seminarene var organisert som et husfellesskap og konsentrert om Skriftens ord.

«Et liv i fellesskap» må forstås på denne bakgrunn. Husfellesskapet er et hovedbegrep. Men man finner en del av de samme forhold overalt hvor kristne mennesker lever og ferdes sammen, så Bonhoeffers betraktninger og råd kan utvilsomt være til nytte i videre sammenheng. Å få leve i fellesskap med andre kristne er en gave, ikke en selvfølge. En kristen er et menneske som søker sin frelse hos Jesus Kristus, ikke hos seg selv eller hos andre mennesker. Et kristent fellesskap betyr fellesskap ved og i Jesus Kristus, hverken mer eller

mindre. Bonhoeffer advarer mot å forveksle dette med andre former for fellesskap. Det er en åndelig, ikke en psykisk virkelighet, bygget på sannheten om og i Jesus Kristus. Man elsker og tjener hverandre for Kristi skyld.

Vi finner praktiske råd for den felles morgengudstjeneste med skriftlesning, bønn og sang, og for den stille meditasjon som anbefales hver enkelt. Tjeneste for hverandre, praktisk og åndelig, hører til i et kristent fellesskap. Å bære en annens byrde betyr å tåle ham slik han er skapt, si ja til hans byrder og tåle dem sammen med ham.

Skriftemålet gis bred plass, men det dreier seg ikke om sakramentalt skriftemål. Nattverden fremheves som hos katolikker. Men hos Bonhoeffer inntar feiringen langt fra den plass som hos katolikker. Bonhoeffer som luthersk teolog viser her det som er hovedforskjellen mellom luthersk og katolsk kristenliv: Den vekt man legger på det sakramentale liv.

Bokens annen del, «Bibelens bønnebok», utgjør bare vel 20 sider. Bonhoeffer beklager at Salmenes bok har så liten plass i luthersk gudstjenesteliv. Disse salmer var en viktig del av Jesu egen bønn. Gjennom dem utøste han sitt hjerte på hele menneskehetens vegne. Derfor bør de også bli vår bønn.

Forfatteren deler inn salmene i grupper og forklarer deres innhold på en klar og enkel måte. For den alminnelige kristne er det her hjelp å finne til å forstå og be disse bønnene bedre. For spesialister er fremstillingen for kortfattet.

Selv om disse skriftene ble til for 40 år siden, har de fremdeles mye å gi til kristne av forskjellige konfesjoner.

Marit Flagestad

Dietrich Bonhoeffer:
Et liv i fellesskap og
Bibelens bønnebok.
Land og kirke —
Gyldendal Norsk Forlag, 1979.

Jesus som tegneserie

Det skulle vel egentlig ha vært barn som selv skrev anmeldelser om barnebøker. Derfor tok jeg en liten prøve da jeg sist var på St. Sunniva skolen og skulle undervise i religion. Da elevene kom inn sto jeg og bladde øyensynlig tilfeldig i en av de to tegneserier om Jesu liv som nettopp har kommet ut hos Aschehoug. Som oftest setter elevene seg, uten å legge merke til hva jeg foretar meg. Men denne dagen var plutselig hele klassen rundt meg. De rev bøkene nesten ut av hendene på meg og begynte å slåss om hvem som skulle låne bøkene først. Det var ikke det spor av skuffelse da de oppdaget at tegneseriene handlet om noe så alvorlig som Jesu liv. Jeg tenkte ved meg selv: anmeldelsen av bøkene er egentlig allerede ferdig. Barna har selv skrevet den.

Ærlig talt hadde jeg selv vært mer skeptisk i første omgang. Går det virkelig an å fortelle om Jesu og Marias liv på samme måte som man forteller om Donald Duck og Supermanen? Jeg måtte virkelig to ganger se etter om jeg hadde lest riktig. Ja, det sto der virkelig: «Jesus og slektningene hans, det er en glad bande». Og på et annet sted hvor Maria underveis til Elisabeth sier til en hun treffer, at hun ikke er redd for å være alene, fordi Gud er med henne, og hun får som svar: «Å javel ja! Den høyeste er ganske langt unna og ikke er han særlig snakkesalig». Ja, en som søker en høytidelig bokstavelig beretning fra Evangeliene, blir sikkert skuffet. Men spørsmålet er om barna ventet det. Antagelig kjenner de sin egen verden, sin egen talemåte igjen, og det er vel avgjørende for å vekke interesse i en så viktig sak.

Jeg har lett etter forfatterens og tegnerens navn, uten resultat. Men Tor Edvin Dahl og Unn Spjelkavik er ansvarlige for den norske tekst og vi kan være takknemlige for at de har våget å kle det hellige i en språkdrakt som blir spontant slukt av barn

og ungdom. Forresten: Det hele ser kanskje ved første øyeblikk litt barnslig ut, men snart oppdager man allikevel at det er pedagogisk godt gjenomtrent. Boken «Jesus Marias Sønn» som er den første i serien, begynner på første side med å fortelle hvordan Lukas blir bedt om å skrive ned det som har levd som overlevering i mange år og som Markus og Matteus har skrevet om før allerede. Jeg ble gledelig overrasket over den enkle måte man fortalte barna om Evangelienes opprinnelse på, uten å plasse dem med tørr eksegese. Bøkene avslutter med de bokstavelige tekster man finner i Evangeliet og som i bøkene blir fortalt med barnas egne ord.

Som sagt, jeg, og flere med meg blir i første omgang litt betenkt når de får disse bøker i hendene, men barna selv vil overbevise oss om at man her har truffet midt i blinken.

P. Ronald Hølscher o.f.m.

Forlag: H. Aschehoug & Co.
(W. Nygaard), Oslo 1979.

Jesus Marias Sønn, 48 sider.

På vandring med Jesus, 48 sider.

ANGOLA VIL HA SPANSKE MISJONÆRER

På grunn av den store prestemangelen som oppstod da de portugisiske misjonærer forlot landet i 1975, og på grunn av problemene med å utdanne egne prestekandidater, har nå den angolanske erkebiskop av Luanda, Eduardo Andre Marco, vendt seg til Spania. Mulighetene for å sende betydelige antall spanske prester til Angola, anses imidlertid å være dårlige, idet Spania selv står foran en prekær prestemangel om få år. Tidligere har Angolas katolske biskoper vendt seg til Brasil, uten særlig fremgang — prestemangelen i Brasil er meget stor. På lengre sikt vil antagelig mer og mer av misjoneringen i Afrika måtte overtas av prester fra afrikanske fra andre nasjoner med presteoverskudd. Om få år er antagelig Nigeria og Uganda istand til å sende ut misjonærer i større antall.

KINESISK PREST I ARBEIDSLEIR ETTER VALFART

Den 78 år gamle kinesiske prest Stanislaus Shen ble i begynnelsen av mai sendt tilbake til den samme arbeidsleir i

Anweiprovensen som han for to år siden ble sluppet ut fra. Pater Shen lider av en alvorlig hjertelidelse. Grunnen til at han ble sendt tilbake til den arbeidsleir han allerede hadde tilbragt 20 år av sitt liv i, er at han ved å organisere en valfart hadde «hindret landets modernisering og produksjonen». I mars hjalp Shen til med å organisere en Mariavalfart over tre dager til Xose ved Shanghai. Tre tusen katolikker, deriblant mange fattige fiskere, hadde deltatt. Slike valfarter er også forbudt av den såkalte patriotiske katolske bevegelse som allerede i 1957 fremprovoserte et permanent brudd med Vatikanet ved illegalt å vie biskoper. Medlemmer av den patriotiske katolske bevegelse hadde forgjeves forsøkt å få pilgrimmene til å avbryte valfarten og vende hjem å arbeide.

PREST SKUTT VED ALTERET I EL SALVADOR

Nok en geistlig er blitt drept i El Salvador. Det er den 60-årige fransiskanerpater Spezotto, en italiener, som har vært virksom i landet i 25 år. Han ble skutt ned under messen i sin sognekirke i San Juan Salvador. Han er den syvende prest som er blitt drept under urolighetene i de senere år.

ORTODOKSE BISKOPER BESØKER PAVEN

Pave Johannes Paul II har i mai møtt tre forskjellige delegasjoner fra ortodokse kirker. Den syrisk-ortodokse kirkes overhode, patriark Mar Ignatius Yacoub III ledet en delegasjon tidlig i mai. Siden har den bulgarsk-ortodokse metropolit Philaret II besøkt Roma og overrakte paven et budskap fra den bulgarsk-ortodokse patriark, og dessuten var de syrisk-ortodokses metropolit i India, Paulos Gregorios, også i paveaudiens nylig.

Synode for kinesiske «patriotiske» katolikker åpnet med solidaritets-erklæring med den kinesiske regjering

Den katolske patriotiske kirke i Kina åpnet sin tredje nasjonale synode i Peking nylig med en solidaritetserklæring overfor den kinesiske regjering og dens «antihegemonistiske» utenrikspolitikk, melder det kinesiske nyhetsbyrå «Nye Kina».

Den patriotiske bevegelse er ikke godkjent av Vatikanet, og er vokst frem etter at kommunistene knuste den ordinære katolske kirke tidlig på 50-tallet. De to foregående synoder fant sted i 1957 og 1962.

Den nye biskop i Peking, Michael Fu Tieshan (som ble viet i fjor uten Vati-

kanets tillatelse), har tidligere gjort det klart overfor italiensk radio at synoden først og fremst vil befatte seg med den kinesiske katolske kirkes forhold til Vatikanet.

LITAUISK MOTSTANDSPREST DØR

Den unge litauiske prest Virgilijus Jaugelis (32 år) døde nylig i Kaunas. Han ble hemmelig presteviet i 1978, etter å ha studert teologi privat i flere år. I 1974 ble han arrestert p.g.a. sitt arbeid med «Kronikken for Litauens katolske Kirke», et samizdatblad som dokumenterer kommunistenes tiltak mot kirken i Litauen. Han ble satt i arbeidsleir sammen med kriminelle, som plaget ham fælt. I 1975 ble han satt fri p.g.a. kreft i tarmene. KNA

KATOLSK-ORTODOKS DIALOG

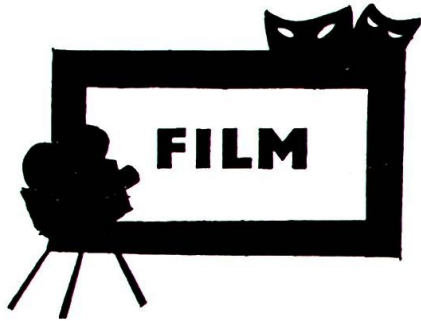
Forste runde av den teologiske dialog mellom den katolske og de ortodokse kirker fant sted 29. mai—4. juni på munkeoya Patmos i Egeerhavet. Omkring 30 teologer og kirkeledere er med i den kommisjon som pave Johannes Paul II og den økumeniske patriark Dimitrios I har oppnevnt. Opptakten til denne dialog var møtet mellom pave og patriark i Istanbul i november 1979. Det var patriarkens forslag at kommisjonen skulle samles på Patmos, der det i 1088 grunnlagte Johannesklosteret med sitt store bibliotek og gode arbeidsmuligheter tilbyr en passende ramme for økumeniske samtaler.

De forestående forhandlinger har større ambisjoner enn kun fortsatt dialog. Det konkrete mål er å gjenopprette nattverdsfelleskapet og dermed den fullstendige enhet mellom katolikker og ortodokse, skal man domme etter pavens og patriarkens felles erklæring i Fanar den 30. november. I anledning av det forestående møtet kommer det greske parlament til å proklamere Patmos som «hellig øy». Uavhengig av disse forestående overlegninger var det i mars teologiske samtaler i Moskva mellom representanter for Vatikanets enhetssekretariat og for Moskvapatriarkatet. Emne var «Lokalkirke og universell kirke». Samtalene mellom katolikker og russisk-ortodokse ble innledet i 1967. Hittil har man møttes fire ganger, forrige gang i Trento i fjor. Leder for Vatikanets delegasjon i Moskva var enhetssekretariatets president, kardinal Willebrands.

St. Olav bringer i neste nummer en utførlig reportasje fra OLSOK 103C—1980.

Om kristen kritikk – og hvorfor det åndelige liv er på vikende front

Av Astrid Gunnestad

I St. Olav av 21. juni skriver Christian Boe Astrup at han synes det er vanskelig å formidle stemninger og følelser i filmomtaler. Han føler seg begrenset av språket. Skulle han i tillegg vurdere filmen ut fra kristen etikk, ville han føle seg enda mer begrenset, sier han.

Jeg er totalt uenig med ham. Etter min mening er hans innstilling et godt eksempel på hvorfor det åndelige liv er på vikende front for det materialistiske. Eller tror Christian Boe Astrup at man i Klassekampen — eller på annet fremtredende materialistisk hold for den saks skyld — synes det får klare seg at de slåss med språket, om de ikke skulle vurdere kunst ut fra sitt politiske syn i tillegg?

Nå er det riktignok så at det motsatte ytterpunkt av Boe Astrups er sekterisme, hvilket mye av den kritikk man presterer f.eks. i Klassekampen demonstrerer. Og da ender man selvfølgelig i motsatte grøft.

På den annen side. Et kunstverk bygger på en idé. Mer eller mindre åpenbar, men en idé. Enten den går i retning av en ren skjønnhetsopplevelse, eller den bygger på en politisk oppfatning. Mottageren forholder seg til denne idéen. På en eller annen måte. Bevisst eller ubevisst. En anmelder får vi jo håpe gjør det bevisst, og at

han i tillegg er i stand til å gjennomskue det behendige og påpeke der ånden mangler.

Men vi forholder oss til idéen. På den ene, andre eller fjerde måten. Skulle det da ikke være en kristen måte i tillegg? Boe Astrup opplever en slik kristen måte som en begrensning. Jeg ser på den som en utvidelse. En utvidelse som jeg ville vente å finne i St. Olav, særlig fordi den ikke finnes så særlig mange andre steder.

Men Boe Astrup stritter altså imot. Kan han da — om han ikke vil høre på meg — gå til T. S. Eliot som bl.a. sier dette: «Det som etter min mening gjelder som et krav til alle kristne, er plik-

ten til bevisst å hevde visse kristne normer og kriterier utover og ved siden av dem som anvendes av den øvrige verden og til å prøve alt hva vi leser (ser) etter disse kriterier.»

Eller Alf Larsen som skrev så uendelig fine kritiske vurderinger gjennom en hel menneskealder, alle basert på hans kristen/antroposofiske syn.

Det kunne være interessant å høre hva andre måtte synes. Selv er jeg overbevist om at dette spørsmål er overmåte viktig i dag. Det åndelige liv må begynne å gjenerobre skanser som er gått tapt. Bl.a. takket være holdninger som Boe Astrup gir uttrykk for i sin artikkel.

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for
religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen,
ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Chr. Boe Astrup
Ester Mikalsen

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 72 48,
(privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 85,— pr. år.
For halvår kr. 45,—.
Utlandet utenfor Skandinavia
kr. 100,— pr. år.
Annonser 10 dager før
utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480